

מהדורה למורה

🔍 דרכי זיהוי: חלקי הדיבור

דף עזר צבעוני + תרגול: שם עצם, שם תואר, פועל ועוד

כיתות	כיתות ב'–ו'
סוג	דף עזר לשון
רמות בחוברת	רמה רגילה (כיתות ג'–ד') | רמה מתקדמת (כיתות ה'–ו') | רמה מותאמת – עולים וחנ"מ (כיתות ב'–ג' • עולים • חנ"מ)
מטרות	זיהוי חלקי הדיבור בעזרת בדיקות קבועות • נימוק הזיהוי • זיהוי בתוך משפט • שימוש בדף עזר
מיומנויות	לשון • מיון • נימוק

מהלך מוצע (45 דקות)

פתיחה (5 דק')	משחק: המורה אומר/ת מילה – התלמידים קמים לפועל, מצביעים לשם עצם, מוחאים לשם תואר.
דף הזיהוי (10 דק')	קריאה משותפת של הכרטיסים.
תרגול (20 דק')	חלקים ב'–ג'.
סיום (10 דק')	כרטיס יציאה.

✅ מפתח תשובות

רמה רגילה • כיתות ג'–ד'

1. שם עצם: כלב, בית, עוגה | שם תואר: ירוק, שמח, חכמה | פועל: רצה, כותבים, אכל | מילת יחס: על, עם, ליד

2. 1: קפצה; ילדה, בריכה; קטנה | 2: אוהב, לקרוא; ספרים; מעניינים | 3: נבח; כלב (וגם קול); לבן

3. שולחן – אפשר להוסיף ה' (השולחן) ולספור (שני שולחנות); כתב – אפשר לשנות זמן (כותב, יכתוב), שורש כ־ת־ב.

4. תשובה אישית – לבדוק התאמה לשאלה ולטקסט.

5. פעלים: רץ, קופץ; שמות עצם: ספר, עץ; שמות תואר: גדול, יפה

רמה מתקדמת • כיתות ה'–ו'

1. מהר – תואר הפועל (איך רץ?); הם – שם גוף (במקום שם עצם); אבל – מילת קישור (ניגוד); עליו – מילת יחס בנטייה (על + הוא)

2. שם תואר: "ילד שמח שיחק בחצר"; פועל: "הוא שמח לראות אותנו" (עבר: שמח, עתיד: ישמח).

3. שלי, שלך, שלו/שלה, שלנו, שלכם/שלכן, שלהם/שלהן

4. מאוזן: 2. יחס, 4. תואר | מאונך: 1. קישור, 3. גוף

רמה מותאמת – עולים וחנ"מ • כיתות ב'–ג' • עולים • חנ"מ

1. שם עצם: כלב, בית; פועל: רץ, אוכל; שם תואר: אדום, שמח (הערה: "אוכל" יכול להיות גם שם עצם – לקבל שתי התשובות)

2. אדום; גדול; קטנה

💡 טיפים להוראה ולהתאמה

- יש גרסה צבעונית וגרסה בשחור־לבן (לצילום חסכוני).
- הצבעים קבועים לאורך השנה: אדום – שם עצם, ירוק – שם תואר, כחול – פועל, כתום – מילת יחס.
- מילים כמו "אוכל", "שמח" יכולות להיות בשני תפקידים – לקבל כל תשובה מנומקת.

רמה רגילה

דרכי זיהוי: חלקי הדיבור

דף עזר צבעוני + תרגול: שם עצם, שם תואר, פועל ועוד

כיתות ג'–ד'

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

חלק א'

דף הזיהוי

דף עזר: מה זה, איזו שאלה שואלים, ואיך בודקים. שמרו אותו בקלסר!

שם עצם

מי? מה?

שם של אדם, חיה, דבר, מקום או רעיון

- אפשר להוסיף ה' הידיעה: ספר ← **ה**ספר
- אפשר לספור: ספר אחד, שני ספרים
- אפשר לומר "יש לי ___" / "זה ___"

דוגמאות: ילד, כלב, שולחן, ירושלים, שמחה

שם תואר

איזה? איזו? אילו?

מילה שמתארת שם עצם – איך הוא נראה או מה תכונתו

- בא אחרי שם העצם ומתאים לו במין ובמספר: ילד **גבוה**, ילדות **גבוהות**
- אפשר להוסיף "מאוד": גבוה **מאוד**

דוגמאות: גדול, אדום, חכם, שמח, מהיר

פועל

מה עושה? מה עשה? מה יעשה?

מילה שמתארת פעולה או מצב

- אפשר לשנות את הזמן: אתמול **רץ**, עכשיו **רץ**, מחר **ירוץ**
- יש לו שורש: ר־ו־ץ, כ־ת־ב

דוגמאות: כותב, שיחקה, נלך, אוהבים, ישן

מילת יחס

מילה קטנה שמקשרת בין מילים ומראה יחס (מקום, כיוון, שייכות)

- אפשר להוסיף לה כינוי: ל ← **לי, לך, לו**; על ← **עליי, עליו**
- לפעמים היא אות אחת שמחוברת למילה: **ב**בית, **ל**ים

דוגמאות: ב, ל, מ, על, אל, עם, את, של, ליד

מילת קישור

מילה שמחברת בין מילים או בין משפטים

- בלעדיה המשפטים "נופלים": ירד גשם **ולכן** לקחתי מטרייה
- סוגים: הוספה (ו, גם), ניגוד (אבל), סיבה (כי), תוצאה (לכן)

דוגמאות: ו, אבל, כי, לכן, או, גם, אם

חלק ב'

מתרגלים זיהוי

השתמשו בדרכי הזיהוי.

1 **מיינו את המילים לפי חלקי הדיבור.** מיון

רצה	כותבים	עוגה
בית	אכל	כלב
ירוק	חכמה	עם
שמח	על	ליד

שם עצם	שם תואר	פועל	מילת יחס

2 **בכל משפט: מתחו קו מתחת לפועל, הקיפו את שם העצם וסמנו ✓ מעל שם התואר.** זיהוי במשפט

המשפט	פועל	שם עצם	שם תואר
הילדה הקטנה קפצה מהר אל הבריכה.			
אני אוהב לקרוא ספרים מעניינים.			
הכלב הלבן נבח בקול.			

3 **הוכיחו בעזרת דרך זיהוי: למה "שולחן" הוא שם עצם, ו"כתב" הוא פועל?** נימוק

_____

_____

_____

חלק ג'

משחקים ויוצרים

משפטים משלכם.

4 **כתבו משפט שיש בו שם עצם, שם תואר, פועל ומילת יחס. צבעו כל מילה בצבע שלה בדף הזיהוי.** כתיבה

5 **מצאו בתפזורת: 2 פעלים, 2 שמות עצם ו־2 שמות תואר.** משחק

רץ | קופץ | ספר | עץ | גדול | יפה

ז	ו	ג	ד	ר	ץ	ק	פ
ק	ב	כ	ד	ר	כ	ט	ו
מ	י	ש	פ	ו	ה	ע	ט
ק	ו	פ	ץ	ט	ל	ץ	ת
ו	נ	ב	כ	צ	ב	נ	ט
פ	י	פ	נ	ס	פ	ר	מ
ת	ו	י	ק	ל	י	פ	ה
מ	ק	א	י	ק	ר	צ	צ

✂️ גזרו כאן

כרטיס יציאה 🔍

דרך זיהוי של פועל:

דרך זיהוי של שם עצם:

😀 🙂 😐 😕 (הקיפו)

רמה מתקדמת

דרכי זיהוי: חלקי הדיבור

7 חלקי דיבור, מילים מבלבלות ונטייה

כיתות ה'-ו'

יצרה: רוית ראש בן ישי

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

חלק א'

דף הזיהוי המלא

שבעה חלקי דיבור, השאלות והבדיקות.

שם עצם

מי? מה?

שם של אדם, חיה, דבר, מקום או רעיון

- אפשר להוסיף ה' הידיעה: ספר ← **ה**ספר
- אפשר לספור: ספר אחד, שני ספרים
- אפשר לומר "יש לי ___" / "זה ___"

דוגמאות: ילד, כלב, שולחן, ירושלים, שמחה

שם תואר

איזה? איזו? אילו?

מילה שמתארת שם עצם – איך הוא נראה או מה תכונתו

- בא אחרי שם העצם ומתאים לו במין ובמספר: ילד **גבוה**, ילדות **גבוהות**
- אפשר להוסיף "מאוד": גבוה **מאוד**

דוגמאות: גדול, אדום, חכם, שמח, מהיר

פועל

מה עושה? מה עשה? מה יעשה?

מילה שמתארת פעולה או מצב

- אפשר לשנות את הזמן: אתמול **רץ**, עכשיו **רץ**, מחר **ירוץ**
- יש לו שורש: ר־ו־ץ, כ־ת־ב

דוגמאות: כותב, שיחקה, נלך, אוהבים, ישן

מילת יחס

מילה קטנה שמקשרת בין מילים ומראה יחס (מקום, כיוון, שייכות)

- אפשר להוסיף לה כינוי: ל ← **לי, לך, לו**; על ← **עליי, עליו**
- לפעמים היא אות אחת שמחוברת למילה: **ב**בית, **ל**ים

דוגמאות: ב, ל, מ, על, אל, עם, את, של, ליד

שם גוף (כינוי גוף)

מי?

מילה שבאה במקום שם של אדם או דבר

- אפשר להחליף בה שם עצם: **דני** הלך ← **הוא** הלך
- יש גופים: אני, אתה, את, הוא, היא, אנחנו, אתם, אתן, הם, הן

דוגמאות: אני, את, הוא, אנחנו, הן

מילת קישור

מילה שמחברת בין מילים או בין משפטים

- בלעדיה המשפטים "נופלים": ירד גשם **ולכן** לקחתי מטרייה
- סוגים: הוספה (ו, גם), ניגוד (אבל), סיבה (כי), תוצאה (לכן)

דוגמאות: ו, אבל, כי, לכן, או, גם, אם

תואר הפועל

איך? מתי? איפה?

מילה שמתארת את הפעולה – איך, מתי או איפה היא נעשית

- בא ליד הפועל: רץ **מהר**, הגיע **אתמול**
- לרוב אינו משתנה לפי מין ומספר

דוגמאות: מהר, לאט, היום, מחר, כאן, בשקט

חלק ב'

זיהוי מתקדם

מילים שמבלבלות.

1 **זהו את חלק הדיבור של המילה המודגשת ונמקו בדרך זיהוי.** זיהוי ונימוק

המשפט	חלק הדיבור	דרך הזיהוי
הוא רץ **מהר** הביתה.		
הם הגיעו לטיול.		
רציתי לבוא, **אבל** הייתי חולה.		
שמתי את הספר **עליו**.		

2 **אותה מילה – שני תפקידים: "שמח" יכולה להיות שם תואר או פועל. כתבו משפט לכל אפשרות.** אתגר

3 **נטו את מילת היחס "של" בכל הגופים שאתם מכירים.** נטייה

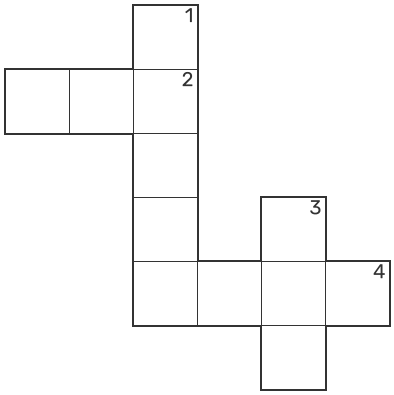
אני	אתה/את	הוא/היא	אנחנו	אתם/אתן	הם/הן

חלק ג׳

תשבץ חלקי הדיבור

כל ההגדרות מדף הזיהוי.

4 פתרו. משחק

מאוזן ←

2. מילת ___: על, עם, ליד (3)

4. שם ___ מתאר שם עצם (4)

מאונך ↓

1. מילת ___: ו, אבל, כי (5)

3. שם ___: אני, הוא (3)

✂️ גזרו כאן

כרטיס יציאה 🔍

חלק הדיבור שהכי מבלבל אותי:

_____

דרך הזיהוי שעוזרת לי:

_____

😀 🙂 😐 😕 (הקיפו)

רמה מותאמת – עולים וחנ״מ

דַּרְכֵי זִהוּי: חֶלְקֵי הַדִּבּוּר

שֵׁם עֶצֶם, פֹּעַל וְשֵׁם תֹּאַר

כיתות ב׳–ג׳ · עולים · חנ״מ · עם ניקוד

יצרה: רוית ראש בן ישי

שֵׁם: _____ כִּתָּה: _____ תַּאֲרִיךְ: _____

חֵלֶק א׳

שָׁלוֹשׁ קְבוּצוֹת שֶׁל מִלִּים

שֵׁם עֶצֶם, פֹּעַל, שֵׁם תֹּאַר.

שֵׁם עֶצֶם

מִי? מָה?

שֵׁם שֶׁל אָדָם, חַיָּה, דָּבָר, מָקוֹם אוֹ רַעְיוֹן

- אֶפְשָׁר לְהוֹסִיף ה' הַיְדִיעָה: סֵפֶר ← **ה**סֵּפֶר
- אֶפְשָׁר לִסְפֹּר: סֵפֶר אֶחָד, שְׁנֵי סְפָרִים
- אֶפְשָׁר לוֹמַר "יֵשׁ לִי __" / "זֶה __"

דֻּגְמָאוֹת: יֶלֶד, כֶּלֶב, שֻׁלְחָן, יְרוּשָׁלַיִם, שִׂמְחָה

פּוֹעַל

מָה עוֹשֶׂה? מָה עָשָׂה? מָה יַעֲשֶׂה?

מִלָּה שֶׁמִּתְאָרֶת פְּעֻלָּה אוֹ מַצָּב

- אֶפְשָׁר לְשַׁנּוֹת אֶת הַזְּמַן: אֶתְמוֹל **רָץ**, עַכְשָׁו **רָץ**, מָחָר **יָרוּץ**
- יֵשׁ לוֹ שֹׁרֶשׁ: ר־ו־ץ, כ־ת־ב

דֻּגְמָאוֹת: כּוֹתֵב, שׂוֹחֵקָה, נֵלֵךְ, אוֹהֲבִים, יָשָׁן

שֵׁם תֹּאַר

אֵיזֶה? אֵיזוֹ? אֵלּוּ?

מִלָּה שֶׁמִּתְאָרֶת שֵׁם עֶצֶם – אֵיךְ הוּא נִרְאֶה אוֹ מָה תְּכוּנָתוֹ

- בָּא אַחֲרֵי שֵׁם הָעֶצֶם וּמַתְאִים לוֹ בְּמִין וּבְמִסְפָּר: יֶלֶד **גָּבוֹהַ**, יַלְדוּת **גְּבוֹהוֹת**
- אֶפְשָׁר לְהוֹסִיף "מְאוֹד": גָּבוֹהַ **מְאוֹד**

דֻּגְמָאוֹת: גָּדוֹל, אָדֹם, חָכָם, שָׂמֵחַ, מָהִיר

1 מִיְנוּ אֶת הַכַּרְטִיסִים:

אֹכֶל	כֶּלֶב	בַּיִת
רָץ	אָדֹם	שָׁמַח

שֵׁם עֶצֶם 🍎	פּוֹעֵל 🏃	שֵׁם תֹּאַר 🎨

2 הַשְׁלִימוּ שֵׁם תֹּאַר:

גָּדוֹל קְטַנָּה אָדֹם

תַּפּוּחַ _____.

בַּיִת _____.

יַלְדָּה _____.

✂️ גִּזְרוּ כָּאן

כַּרְטִיס יְצִיאָה

פּוֹעֵל אֶחָד:

_____

😀 🙂 😐 (הַקִּיפוּ)